

שימו לב: בבחינה זו יש הנחיות מיוחדות.
יש לענות על השאלות על פי הנחיות אלה.

היסטוריה

לעולים חדשים

הוראות

א. משך הבחינה: שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.
יש לענות סך הכול על שלוש שאלות, משני פרקים לפחות (לכל שאלה – $33\frac{1}{3}$ נקודות).

ג. חומר עזר מותר בשימוש: מילון או מילון אלקטרוני עברי-לועזי / לועזי-עברי.

יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

השאלות

בשאלון זה ארבעה פרקים. יש לענות סך הכול על שלוש שאלות, משני פרקים לפחות (לכל שאלה – $33\frac{1}{3}$ נקודות).

פרק ראשון

תקופה ראשונה: הלאומיות בישראל ובעמים – ראשית הדרך עד 1920

1. מקור – הלאומיות המודרנית

א. לפניכם ההמנון של מדינת ישראל – התקווה.

כָּל עוֹד בְּלִבְּךָ פְּנִימָה
נֶפֶשׁ יְהוּדִי הוֹמָיָה,
וּלְפָאֲתֵי מִזְרָח, קְדִימָה,
עֵין לְצִיּוֹן צוֹפִיָּה,
עוֹד לֹא אָבְדָה תְּקוּנָתָהּ,
הַתְּקוּהָ בֵּת שְׁנוֹת אֲלָפִים,
לְהִיזוֹת עִם חֶפְשִׁי בְּאַרְצָהּ,
אֶרֶץ צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם.

- על פי מה שלמדתם, הציגו את המאפיינים המלכדים את בני אותו הלאום.
- הסבירו כיצד שניים מן המאפיינים באים לידי ביטוי בהמנון של מדינת ישראל. ($18\frac{1}{3}$ נקודות)
- ב. הסבירו שני גורמים שהובילו לצמיחה של הלאומיות המודרנית באירופה במאה ה־19. (15 נקודות)

2. התנועה הציונית

- א. הסבירו את ההשפעה של התנועות הלאומיות באירופה על הצמיחה של התנועה הציונית.
- הציגו גורם נוסף שהשפיע על הצמיחה של התנועה הציונית. (16 נקודות)
- ב. הציגו את המטרה של הפעילות הציונית של הרצל.
- מהי לדעתכם הפעולה החשובה ביותר שהרצל עשה לקידום מטרה זו? הציגו את הפעולה, והסבירו את החשיבות שלה. ($17\frac{1}{3}$ נקודות)

3. ארץ־ישראל בשנים 1881–1914

- א. הסבירו שני גורמים לעליית יהודים לארץ־ישראל בשנים 1881–1914, והציגו שני קשיים שהיו לעולים בתקופה זו. ($17\frac{1}{3}$ נקודות)
- ב. הציגו את ההישגים של העולים בתחום הביטחון, בתחום ההתיישבות ובתחום התרבות והחינוך (סך הכול – שלושה הישגים, אחד מכל תחום). (16 נקודות)

פרק שני

תקופה שנייה: נאציזם, מלחמת העולם השנייה והשואה

4. המשטר הנאצי בגרמניה בשנים 1933–1938

- א. הנאצים השתמשו בטרור ובתעמולה כדי לגרום לעם בגרמניה לתמוך בהם. הסבירו טענה זאת בעזרת שתי עובדות היסטוריות מן השנים 1933–1934. (16 $\frac{1}{3}$ נקודות)
- ב. הציגו שני צעדים שנקטו הנאצים כלפי היהודים בגרמניה בשנים 1933–1938, והסבירו מה רצו הנאצים להשיג באמצעות כל אחד מן הצעדים שהצגתם. (17 נקודות)

5. הגטאות

- א. הציגו שלוש מן המטרות של הנאצים בהקמת הגטאות, והסבירו כיצד פעלו הנאצים כדי לקדם את אחת מן המטרות האלה. (17 נקודות)
- ב. – הסבירו את רעיון "קידוש החיים".
– הציגו שני ביטויים של רעיון זה בחיי היום-יום בגטאות. בססו את תשובתכם על פעולה אחת של ההנהגה היהודית בגטאות ועל פעולה אחת של יחידים. (16 $\frac{1}{3}$ נקודות)

6. מלחמת העולם השנייה ודרכי הלחימה של היהודים

- א. – הסבירו שתי סיבות להצלחה של צבא גרמניה בשנתיים הראשונות של המלחמה.
– הסבירו כיצד פלישת גרמניה לברית המועצות (יוני 1941) אצ הצטרפות ארצות הברית למלחמה (דצמבר 1941) הובילו לשינוי במהלך המלחמה. (16 $\frac{1}{3}$ נקודות)
- ב. הציגו אחת מדרכי הלחימה של יהודים בנאצים בזמן ביצוע "הפתרון הסופי". בתשובתכם התייחסו למטרות ולקשיים של דרך הלחימה שהצגתם. (17 נקודות)

7. ועידת ואנזה, יחס האוכלוסייה ליהודים בארצות הכיבוש

- א. – מדוע כונסה ועידת ואנזה (ינואר 1942)?
– הסבירו כיצד הטוטליות של "הפתרון הסופי" באה לידי ביטוי בוועידה זו. בתשובתכם הביאו שתי דוגמאות. (16 $\frac{1}{3}$ נקודות)
- ב. – דרך התגובה של רוב האוכלוסייה המקומית בארצות הכבושות על גורל (מצב) היהודים הייתה "עמידה מן הצד". הסבירו שתי סיבות לדרך תגובה זו.
– הציגו דרך תגובה אחרת של האוכלוסייה המקומית על מצב היהודים, והציגו שני מניעים (סיבות) לדרך תגובה זו. (17 נקודות)

פרק שלישי

תקופה שלישית: בונים את מדינת ישראל

8. מקור – החלטת האו"ם (כ"ט בנובמבר 1947) ומלחמת העצמאות

לפניכם שתי מפות 1-2. עיינו בהן, וענו על הסעיפים א-ב שאחריהן.

מפה 2 – הסכמי שביתת הנשק
שנקבעו לאחר מלחמת העצמאות (יולי 1949)

מפה 1 – החלטת האו"ם, כ"ט בנובמבר 1947

- א. על פי מפה 1, הציגו את ההחלטה שהתקבלה באו"ם בכ"ט בנובמבר 1947.
- ב. על פי מה שלמדתם, הסבירו מדוע תמכה ארצות הברית א ברית המועצות בהחלטה זו. (15 נקודות)
- ג. הציגו את השינויים שנראים במפה 2 בהשוואה למפה 1.
- ד. על פי מה שלמדתם, הסבירו שתי סיבות לשינויים האלה. (18 $\frac{1}{3}$ נקודות)

9. היישוב היהודי בשנים 1945–1947

- א. הסבירו את המטרות של ההעפלה לארץ-ישראל בשנים 1945–1947, והציגו שניים מן הקשיים בארגון ההעפלה בשנים אלה. ($17\frac{1}{3}$ נקודות)
- ב. – הציגו שתי פעולות שעשה היישוב היהודי בשנים 1945–1947: פעולה אחת בתחום ההתיישבות ופעולה אחת בתחום הצבאי.
- הסבירו כיצד כל אחת מן הפעולות שהצגתם סייעה לקדם את מטרות היישוב בשנים אלה. (16 נקודות)

10. העליות בשנות החמישים ובשנות השישים

- א. הסבירו שתי סיבות לעלייה למדינת ישראל בשנות החמישים והשישים: סיבה אחת לעלייה מאירופה וסיבה אחרת לעלייה מארצות האסלאם. (16 נקודות)
- ב. הציגו שניים מן הקשיים שהיו למדינת ישראל בקליטת העלייה הגדולה בשנות החמישים, והסבירו כיצד המדינה התמודדה עם אחד מן הקשיים שהצגתם. ($17\frac{1}{3}$ נקודות)

פרק רביעי

תקופה רביעית: מדינת ישראל במזרח התיכון – סוגיות נבחרות

11. זיכרון השואה

- א. תארו את היחס של החברה הישראלית לשואה בשנות החמישים, עד משפט אייכמן, והסבירו שני גורמים ליחס זה. (16 נקודות)
- ב. – הסבירו את השינוי ביחס של החברה הישראלית לשואה בעקבות משפט אייכמן.
– הציגו את ההשפעה של מלחמות ישראל אן של פיגועי הטרור על היחס של החברה הישראלית לשואה. (17 $\frac{1}{3}$ נקודות)

12. מלחמת ששת הימים (1967)

- א. הציגו שני צעדים של מדינות ערב לפני מלחמת ששת הימים שהובילו למלחמה. הסבירו את ההשפעה של מלחמה זו על אחת ממדינות ערב. (17 $\frac{1}{3}$ נקודות)
- ב. הציגו שלושה הישגים צבאיים של מדינת ישראל במלחמה, והסבירו קושי אחד שנוצר בעקבות ההישגים האלה. (16 נקודות)

13. מלחמת יום הכיפורים (1973)

- א. אילו מדינות פתחו במלחמה, ומה היו המטרות שלהן? (13 נקודות)
- ב. הציגו את התוצאות של מלחמת יום הכיפורים, והסבירו כיצד השפיעו תוצאות אלה על הרגשות שהתעוררו אצל אחד מן הצדדים הלוחמים. (20 $\frac{1}{3}$ נקודות)

14. עלייה וקליטה בשלושים השנים האחרונות של המאה ה־20

- א. הציגו את דרכי ההתארגנות של יהודי ברית המועצות לקראת העלייה למדינת ישראל בתקופה זו, והסבירו מה הייתה התרומה של עולים אלה למדינת ישראל. (16 $\frac{1}{3}$ נקודות)
- ב. הסבירו את תפיסת ה"רב־תרבותיות". הציגו שני ביטויים של תפיסה זו במדינת ישראל. (17 נקודות)

בהצלחה!